

Rafinování zástupců

Odhalte nezvyklé možnosti zástupců programů ve Windows (CD)

DAVID ČEPIČKA, HERMANN APFELBÖCK, CHRISTIAN LÖBERING A DAVID WOLSKI

Zvládáte většinu akcí ve Windows na jedno klepnutí? Pokud ano, pak určitě používáte zástupce programů. Vždyť právě oni jsou zásadním a přitom poměrně jednoduchým pomocníkem při práci ve Windows. LNK soubory sice provázejí běžného uživatele prakticky stále, přesto však řada jejich schopností zůstává opomíjena. V tomto článku prozradíme něco ze zákulisí zástupců a několik rafinovaných triků pro jejich použití.

Zástupci programů představují poměrně prostou záležitost: jedná se o malé soubory, které jsou jakýmižsi ukazateli na objekt, jenž se nachází na jiném místě. Umožňují poklepáním spustit z libovolného místa prostředky ukryté jak někde v hloubi systému, tak na síti či na internetu.

Asi každý uživatel používá zástupce ve formě odkazů, které jsou k dispozici v Průzkumníku Windows či v Internet Exploreru. Mnozí z nás mají nabídku Start a pracovní plochu přímo přepracovanou všemožnými zástupci. Ovšem tak praktické, jak by se to mohlo na první pohled zdát, to zase není – a to nejen z toho důvodu, že pro spuštění programu přes zástupce na pracovní ploše musíte nejprve okno spuštěné aplikace někam uklidit, abys-

Zástupci standardního typu

V první části článku se zaměříme na vkládání zástupců na místa, která jsou pro ně samotnými Windows víceméně předurčena. Operační systém však nabízí i zajímavé možnosti pro jemné dolaďování jejich funkcí. Přitom budeme rozlišovat mezi soubory URL určenými pro zástupce k internetovým odkazům a soubory LNK určenými pro zástupce k souborům na místním počítači nebo v síti. Ukážeme vám, jak zřejmou výhodu existence zástupců v operačním systému náležitě využít.

te pracovní plochu zpřístupnili. Windows však nabízejí celou řadu možností, jak zástupce přehledně uspořádat a také jak je pohodlně zpřístupnit.

V první části tohoto článku vás budeme informovat o základních technikách vytváření zástupců, v druhé části vám prozradíme rafinované triky, které ani řada profesionálů nezná. Pokud poznáte všechny možnosti, které se vám na tomto poli otevírají, ušetříte si spoustu klepání myši a přitom si uchováte potřebný přehled.

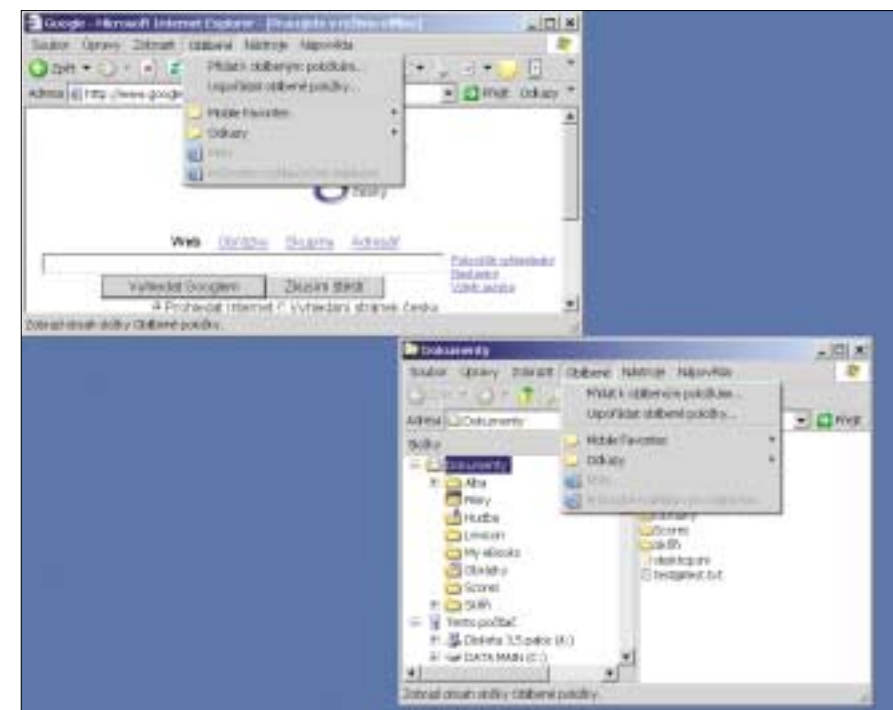
Upozornění: Naše tipy jsou určeny pro všechny verze Windows, na výjimky vás samozřejmě zvlášť upozorníme.

1. Nejjednodušší cesta k novému zástupci

Nejpohodlnější cestou, jak vytvořit nového zástupce, je využití technologie drag&drop: zástupce k objektu typu soubor (složce, souboru, složce v síti, tiskárně atd.) vytvoříte tak, že v Průzkumníku klepnete na objekt pravým tlačítkem myši a z kontextového menu vyberete příkaz *Vytvořit zástupce*. Zástupce k objektu typu internetového odkazu pak nejsnáze vytvoříte tak, že jej

„vytáhnete“ z panelu *Adresa* internetového prohlížeče se stisknutým levým tlačítkem myši. Jestliže chcete zástupce vložit do nabídky Start, stačí jej pouze přetáhnout na tlačítko *Start* a počkat, až se nabídka rozbalí.

Alternativa: Použijte na místě, kde chcete zástupce vytvořit, pravé tlačítko myši, jímž vyvoláte kontextové menu. Z něho vyberte příkaz *Nový/Zástupce* a do dialogového okna zadejte přímo adresu souboru nebo pro jeho vyhledání použijte tlačítko *Procházet*. Zvláštním případem jsou zástupci v menu *Oblíbené položky*, které obvykle představují odkazy k internetovým stránkám. Ty přidáte do internetového prohlížeče prostřednictvím menu *Oblíbené/Přidat k oblíbeným položkám* nebo pomocí menu *Záložky/Přidat stránku k zá-*

▲ **Výhoda integrace:** oblíbené položky v Internet Exploreru přesně odpovídají oblíbeným položkám v Průzkumníku Windows. Tato integrace tedy dovoluje i míchání obou typů zástupců (URL i LNK).

ložkám. U většiny internetových prohlížečů funguje i přetažení ikony v panelu *Adresa* do odpovídajícího menu (jedná se opět o použití technologie drag&drop). Internet Explorer má v tomto případě značný náskok, neboť jeho *Oblíbené položky* jsou identické s oblíbenými položkami celých Windows. Svoji sbírku oblíbených položek tedy můžete spravovat jak v Internet Exploreru, tak v Průzkumníku Windows. Navíc oba zmíněné programy dokáží pracovat jak se zástupci URL, tak se soubory LNK, takže použijete-li pro daný program nevhodný typ zástupce, přepne se okno programu automaticky tak, aby bylo možné daný prostředek zobrazit. Například když v Internet Exploreru klepnete na LNK soubor, přepne se okno prohlížeče do okna programu Průzkumník a v něm se zobrazí odpovídající obsah. Funguje to samozřejmě i opačně, pokud v Průzkumníku zavoláte zástupce internetové adresy.

2. Správná pozice: vlastnosti zástupce jsou určeny jeho umístěním

Zástupce můžete vytvořit prakticky všude, kde chcete – počínaje prakticky libovolným umístěním v systému souborů až po vložení zástupce do dokumentů podporujících technologii OLE. Nejčastěji používanými místy pro vytváření zástupců však bezesporu jsou čtyři nejdůležitější – pracovní plocha, nabídka Start, složka *Sendto* (*Odeslat*) a konečně složka *Oblíbené položky*. K těmto čtyřem složkám se dostanete přímo přes nabídku

▲ **Uklizeno:** panely nástrojů zvládnou všechny běžné úkoly, které ke své práci potřebujete, navíc například zpřehlední vaši pracovní plochu.

Start, pokud v ní klepnete na položku *Spustit a do políčka Otevřít* napíšete jejich název. Další sbírka zástupců se nachází v panelu *Snadné spuštění* (*Quick Launch*), který však nenabízí o nic více možností než jakýkoliv jiný uživatelem definovaný panel.

Zástupci na pracovní ploše, v nabídce Start a v Oblíbených položkách mají tu výhodu, že jim lze přiřadit klávesovou zkratku. U ostatních zástupců na jiných místech sice lze při klepnutí pravým tlačítkem na ikonu zástupce a výběrem příkazu *Vlastnosti* z kontextového menu na záložce *Zástupce* rovněž přiřadit klávesovou zkratku, ta ale bohužel nefunguje. Dále zástupci na pracovní ploše a v panelech nástrojů na rozdíl od zástupců v nabídce Start podporují technologii drag&drop.

Další velmi pohodlnou možností, jak uživatelské soubory poslat pomocí myši do určité aplikace, je často podceňovaná složka *Sendto*. Tady si rozhodně zaslouží umístění zástupce často používaných složek, prohlížečů obrázků, textových procesorů, *Media Playeru* a popřípadě sady rozšíření složky *Sendto* z *PowerToys* z Windows 95.

Přístup ke složce *Sendto* se vám pokusíme zpříjemnit pomocí skriptu *!pcwSendHere*, který naleznete [NA NAŠEM CD](#). Stačí tento skript jednoduše zkopírovat do složky *Sendto* a následně můžete nové zástupce do této složky vkládat klepnutím na položku *Odeslat!/pcwSendHere*.

Krátké tipy

Pořádek na pracovní ploše

Kdo chce mít za každou cenu na pracovní ploše vše, co ke své práci potřebuje, může snadno pracovní plochu uklidit pomocí následujícího triku. Pomůže mu tapeta, jejíž vzhled je takový, že pracovní plochu geometricky rozdělí na několik například barevně odlišných oblastí. Do těchto oblastí pak lze umístit jednotlivé ikony zástupců podle nějakého námi definovaného pravidla – například tematicky.

Pořádek v nabídce Start

Také máte v nabídce Start nepořádek? Pro vzájemné oddělení složek a jednotlivých zástupců programů a jejich následné abecední uspořádání stačí klepnout na libovolnou položku nabídky *Start/Programy* pravým tlačítkem myši a z kontextového menu vybrat příkaz *Seřadit podle názvu*.

Zabraňte zablokování počítače způsobenému dočasnou neplatností zástupce

Pokud nějaký zástupce odkazuje na prostředek, který není momentálně k dispozici (například síťový disk nebo přenosný pevný disk), zpomalí se kvůli chybovému hlášení spuštění systému. Po spuštění systému pak chybějící prostředek může způsobit až dočasně zatuhnutí systému. Pomocí příkazu **explorer.exe /n,Z:** však dosáhnete stejného výsledku, jako kdybyste měli zástupce přímo odkazujícího na disk Z:, vyhnete se však potížím s dočasnou nestabilitou systému způsobenou neplatností odkazu zástupce.

Pokud máte velkou obrazovku, popřípadě máte k počítači připojené obrazovky dvě, pak se určitě vyplatí vytvořit si svůj vlastní panel nástrojů. K tomu účelu nejprve vytvořte novou složku, do níž umístíte všechny potřebné zástupce. Potom klepněte na *Hlavní panel* pravým tlačítkem myši a z kontextového menu vyberte položku *Panel nástrojů/Nový panel nástrojů*. V následujícím okně pak vyberte pro panel nástrojů zmíněnou složku se všemi zástupci.

Při vytváření zálohy a opravy panelů nástrojů vám určitě pomůže náš dávkový soubor **Bar-Keeper**. Nezapomeňte, že ke korektnímu provozu Bar-Keeperu je třeba zkopírovat soubor KILL.EXE (najdete jej [NA NAŠEM CD](#)) do některé složky určené pro vyhledávání.

3. Ikony, režimy oken, klávesové zkratky a argumenty

Pokud klepnete pravým tlačítkem na ikonu zástupce a z kontextového menu vyberete příkaz *Vlastnosti*, můžete pomocí parametrů nastavit velikost okna a individuální chování programu po jeho spuštění. Zatímco u excelovské tabulky nebo u nějaké utility pracující na příkazovém řádku neexistuje možnost, jak například změnit jejich ikonu, pak u zástupce k danému souboru to nepředstavuje žádný velký problém. Klepněte pravým

Výše napsaný příkaz s cestou jako argumentem a parametrem *thumbs* spustí Irfan View přímo v námi požadované složce a se zobrazením ve formě okna s thumbnaily. V poli *Cil* na kartě *Zástupce* může být příkaz až 260 znaků dlouhý, poskytuje tedy dostatečně velký prostor pro zápis argumentů všeho druhu.

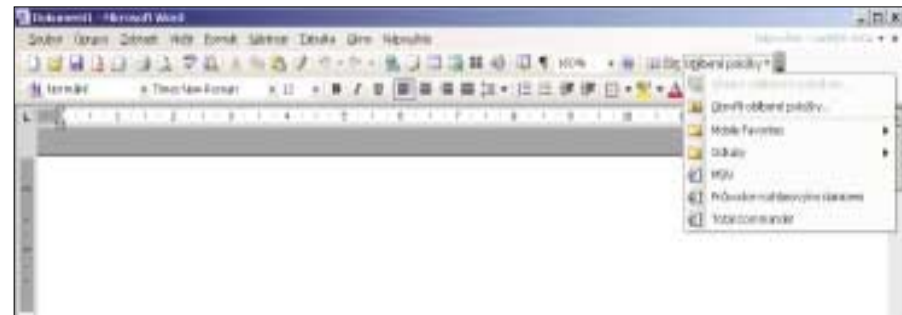
Pouze ve Windows 98/ME pak můžete zavolat funkce typu:

```
rundll32.exe user:CascadeChildWindows
```

```
rundll32.exe user:TileChildWindows
```

Tyto funkce umožňují uspořádat otevřená okna ve Windows – to jsou ideální kandidáti pro vytvoření zástupců – do nabídky Start a dále tyto zástupce opatřit klávesovou zkratkou. Ostatně ve všech verzích operačního systému Windows je možné uspořádat otevřená okna podle libosti právě prostřednictvím klávesových zkratk, pokud použijete náš skript **PcwWinScreen.VBS**, který naleznete [NA NAŠEM CD](#). Tento skript stačí spustit pouze jednou. Poté máte k dispozici čtyři klávesové zkratky <Ctrl><Alt> a čtyři kurzorové klávesy. Všechny potřebné zástupce k jednotlivým akcím pro uspořádání oken uloží skript automaticky do nabídky Start do složky **Winscreen**.

Upozornění: Pokud definujete nějakou kombinaci kláves jako klávesovou zkratku, pak byste si vždy měli zjistit, zda tuto zkratku nepoužívá nějaká jiná aplikace. Klávesové zkratky pro zástupce v nabídce Start, na pracovní ploše a v oblíbených položkách dominují nad všemi kláveso-

▲ **Oblíbené položky v programech Office: několik klepnutí v dialogovém okně „Vlastní“ integruje vaše oblíbené odkazy do programu Word a podobných – ovšem bez speciálního panelu nástrojů Web.**

tlačítkem na ikonu zástupce a z kontextového menu vyberte příkaz *Vlastnosti*. Na záložce *Zástupce* pak stiskněte tlačítko *Změnit ikonu*. Zde máte možnost přiřadit zástupci libovolný výstižný symbol naprosto nezávisle na typu souboru. V poli *Spustit lze* nastavit velikost okna. Možnost *V minimalizovaném okně* je zvláště užitečná u utilit běžících na příkazovém řádku nebo u dávkových souborů, které mají pracovat na pozadí.

Mnohé aplikace a některé systémové příkazy, které při svém spuštění používají různé argumenty nebo tyto argumenty dokonce vyžadují, lze (smysluplně) použít pouze ve spojení s vytvořeným zástupcem. Dva příklady za všechny: `<cesta>|_view32.exe "D:\fotky" /thumbs`

vými zkratkami definovanými v jednotlivých programech. Platí to i pro čtyři definované klávesové zkratky z našeho skriptu.

4. Oblíbené internetové odkazy v aplikacích MS Office

Ten, kdo chce mít k dispozici internetové odkazy i ve Wordu a Excelu, aniž by musel otevírat složku **Oblíbené položky** nebo své oblíbené odkazy hledat na jiných místech, může tuto možnost integrovat do panelu nástrojů popisovaných apli-

kací, aniž by do nich musel zabudovat speciální panel nástrojů *Web*.

Přesuňte se do menu *Nástroje/Vlastní* a na záložce *Panel nástrojů* umístěte zatržítka před položku *Web*. V aplikaci se objeví nový panel nástrojů *Web*, z něhož lze prvek *Oblíbené položky* jednoduše přesunout na libovolné místo například ve standardním panelu nástrojů. Odstraněním zatržítka před položkou *Web* (viz postup výše) pak můžete panel zase odstranit. Pokud používáte jako výchozí internetový prohlížeč Internet Explorer, pak se do zajistí vyplatí kromě tla-

Zástupci v provedení deluxe

V druhé části článku vám představíme několik pomocných programů, jež by vám měly pomoci při dokonalejší správě souborů zástupců. Některé možnosti můžeme na tomto místě pouze načrtnout. Nikde například není psáno, že každý zástupce musí odkazovat na nějaký cílový soubor, ale přesně naopak – zástupce může stejně dobře nejprve spouštět nějaký skript, jenž až následně spustí daný program v nějakém skriptem předdefinované konfiguraci. Dále například můžete zástupce vložit i na taková místa, která k tomu podle Windows určitě nebyla určena, nebo na taková místa, která si Windows rezervovala výlučně pro sebe.

5. Zástupci spouštějící kromě aplikací i skripty

Pohodlí při spuštění aplikací se enormně zvýší, pokud zástupci po poklepání přímo nespustí program, nýbrž se před jeho spuštěním vykoná nějaký skript. V tomto případě příkazový řádek s parametry vůbec nepřichází v úvahu, naopak se jedná o složitý aparát, který má před samotným spuštěním programu připravit pro něj všechny potřebné informace a nastavení.

Ideálními kandidáty na tento způsob použití zástupců jsou aplikace, které svá nastavení ukládají do INI souborů, popřípadě do registru. Potřebná nastavení se na těchto místech totiž dají velmi snadno přepisovat.

Další možnosti pro komfortní spuštění aplikací předvedeme na dvou níže popisovaných příkladech. Skripty **pcwExcel.VBS** a **pcwWord.VBS** spustí Excel, případně Word, nebo okno aplikace přenesou do popředí – to podle toho, zda již aplikace běží nebo ne. Pokud umístíte například zástupce **pcwExcel** do nabídky Start a tam mu přiřadíte třeba klávesovou zkratku <Ctrl><Shift><E>, pak vám skript buď Excel spustí, nebo pokud je již spuštěn, zobrazí ho v popředí. Tak se můžete snadno vyhnout spuštění několika instancí stejného programu a ušetříte čas při hledání tlačítka v *Hlavním panelu*. Princip obou skriptů se dá s mírnými obměnami po-

čítka *Oblíbené položky* umístit do Wordu, popřípadě Excelu i tlačítka *Zpět* nebo *Vpřed*.

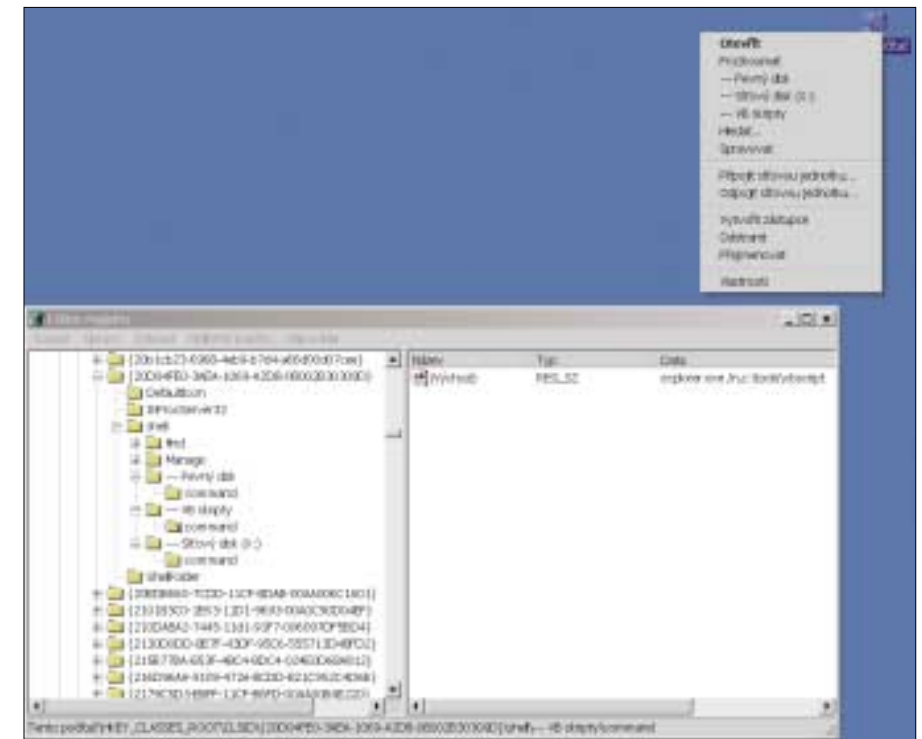
Oblíbené položky v programech MS Office mají bohužel dvě vady na kráse: první je fakt, že všechny položky internetových odkazů jsou zobrazovány pouze s výchozí ikonou a za druhé, pokud máte v oblíbených položkách kromě zástupců internetových odkazů s příponou URL i zástupce lokální s příponou LNK, pak při spuštění posledně zmíněného typu zástupce obdržíte upozornění zabezpečení, které je třeba nejprve potvrdit.

užit i pro jiné aplikace. Nezbytným předpokladem pro spuštění těchto skriptů je, abyste do systému zaregistrovali komponentu **pcwHide.DLL**, a to prostřednictvím příkazu:

```
regsvr32 <cesta>\pcwhide.dll
```

Oba skripty včetně DLL knihovny naleznete [NA NAŠEM CD](#) v archivu PCWOFF.ZIP.

Druhý příklad umožní pohodlnější používání Editoru registru. Ten si již od časů Windows 2000 pamatuje naposledy navštívený klíč. Skript **pcw-Regedit.VBS**, který naleznete [NA NAŠEM CD](#), této skutečnosti využívá, aby mohl před samotným spuštěním Editoru registru zobrazit dialogové okno pro zadání místa, na které byste se chtěli po spuštění programu přesunout. Pro často navštěvované klíče jsou zde vytvořeny zkratky, ostatní se dají snadno vkládat prostřednictvím funkce *Copy&Paste*.

▲ **Kontextové menu a Class-ID: všechno, co je v klíči Shell v Class-ID ikony Tento počítač uvedeno, se objeví v kontextovém menu ikony na pracovní ploše. Všechny změny se projeví okamžitě.**

6. Odkazy k ikonám Tento počítač a Místa v síti v registru

Položky, které se nabízejí v kontextovém menu ikon *Tento počítač* a *Místa v síti*, jsou jasně určeny. Pokud však víte, že jim v registru v klíči **Hkey_Classes_Root\CLSID** odpovídají určité **Class-ID**, pak lze kontextové menu zmiňovaných ikon libovolně rozšířit. Například ikoně *Tento počítač* odpovídá ID **{20D04FE0-3AEA-1069-A2D8-08002B30309D}**. Pokud v něm vytvoříte hierarchii klíčů v pořadí **Shell/<položka menu>/Command** přesně podle obrázku a v každém klíči **Command** vytvoříte řetězovou hodnotu, v níž jako údaj hodnoty zadáte příkaz, který se má vykonat, pak bude kontextové menu ikony *Tento počítač* okamžitě o jednu položku bohatší. Pokud chcete upravovat další **Class-ID**, je lepší použít náš skript **pcwRegedit**, který byl uveden v tipu č. 5, kde stačí zadat klíčové slovo **Class** a poté vybrat požadované číslo.

7. Multifunkční zástupci vlastními silami

Kromě systémových ikon uvedených v tipu č. 6 však můžete vytvářet i vlastní soubory typu zástupce, které ve svém kontextovém menu nabízejí možnost spuštění celé řady programů nebo otevření mnoha složek. Celý trik spočívá v tom,

